

Domov Pod Lipami Smečno

poskytovatel sociálních služeb

Číslo 104.

prosinec 2018

Zámecké listy

Zajímavá místa v okolí Kladna

Veltrusy

Veltrusy, původně středověká ves, ležící v dolním Povltaví, byly obklopeny polnostmi a lesy, které se jakožto součást panství Jeviněves-Veltrusy staly v roce 1698 dědictvím Marie Terezie ze Scheidlerů. Ta se v témže roce provdala za hraběte Václava Antonína Chotka (1674-1754). Rod Chotků patřil ke staré české rytířské šlechtě poznamenané pobělohorskými konfiskacemi, a proto společensky a majetkově výhodný sňatek Václava Antonína Chotka umožnil nejen získání významných státních funkcí, díky nimž byl povýšen nejprve do baronského a v roce 1723 do hraběcího stavu, ale

především postupný vzrůst jeho hmotného bohatství, nároků na životní a kulturní styl.

Této stoupající úrovni odpovídal i požadavek na podobu reprezentačního sídla, které začalo vznikat v roce 1704. Zámek byl od počátku budován s velkorysou barokní koncepcí jako komplex výškově odstupňovaných budov obklopujících čestný dvůr podle osy sever – jih. Hlavní budovu tvořilo střední válcové jádro, jež přesahovalo o výšku jednoho patra čtyři paprskovitě z něj vybíhající jednopatrová křídla (ondřejský kříž). V prvním patře se nacházely reprezentační prostory tzv. "panského patra". Čestný dvůr byl na severu uzavřen řadou alegorických soch, představujících měsíce a roční doby z dílny Matyáše Bernarda Brauna. Ve své původní podobě patřil veltruský zámek k nejvýznamnějším dílům vrcholného období barokní architektury v Čechách, a to i přes jeho pozdější úpravy. Přesto, že se plány nedochovaly, lze dnes již zámek spojit s tvorbou jednoho z nejpřednějších tvůrců barokní architektury v Čechách této doby, Giovannim Battistou Alliprandim.

V průběhu stavby zámku, podle dohody uzavřené mezi Václavem Antonínem Chotkem a syny Janem Karlem a Rudofem, připadlo panství mladšímu Rudolfovi (1706-1771), který svého otce následoval jak v budování veltruského panství, tak ve významných státních funkcích u vídeňského císařského dvora, zejména ve službách panovnice Marie Terezie. Od roku 1749 stál v čele institucí řídících finanční a obchodní politiku říše. Toto rostoucí postavení ukázalo, že areál sídla nepostačuje zvýšeným reprezentačním potřebám, a proto kolem roku 1740 vznikl nový hospodářský dvůr, kam byly odsunuty hospodářské funkce z budov obklopujících nádvoří. Po roce 1750 nechal Rudolf Chotek rozšířit hlavní budovu zámku zvětšením křídel na dvojnásobek jejich původní délky a později došlo ke stavebnímu scelení nádvorních bočních budov. Postupně rozšiřoval i pozemkový majetek v okolí. V této podobě přivítal zámek panovnici Marii Terezii, která jej navštívila u příležitosti své inspekční cesty po českých zemích a hlavně na základě pozvání hraběte Rudolfa Chotka, jenž zde v srpnu 1754 pořádal tzv. "Velký trh tovarů království českého". Jednalo se vlastně o první vzorkový veletrh na světě s použitím katalogů. Zboží bylo vystavováno v zámku a přilehlých prostorách. Účelem akce bylo ukázat přednosti manufakturní práce a zviditelnit české manufaktury. Za své zásluhy získal Rudolf Chotek jedno z nejvyšších habsburských vyznamenání Řád zlatého rouna.

Protože Rudolf neměl mužského potomka, v zájmu zachování celistvosti a velikosti majetku byl vydán tzv. "fideikomis", kterým byla veltruskému panství zaručena nedělitelnost, nezcizitelnost a dědičné právo prvorozeným synům. Na základě tohoto dokumentu byl předurčen stát se třetím majitelem zámku Rudolfův synovec, Jan Rudolf Chotek (1748-1824), za jehož éry

dosáhla nejvyšší úrovně především úprava veltruského zámeckého parku. Tak jako jeho předchůdci byl velmi vzdělaný, věnoval se politické kariéře, ale i přírodě, vědám a umění. V roce 1782 byl jmenován kancléřem česko-rakouské dvorní kanceláře, ale tuto funkci pro nesouhlas s některými reformami Josefa II. opustil. Od roku Jana Karla, převzal i panství Nové Dvory u Kutné Hory, kde založil velký park a později i největší empírový zámek v Čechách, Kačínu. Opakovaně vykonával funkci nejvyššího purkrabí českého království, které využil i k povznesení hlavního města. Zpřístupnil veřejnosti Královskou oboru, budoval nové silnice. Mimo jiné se stal voleným předsedou Královské české společnosti nauk. Usiloval o zpracování topografie Čech, podporoval studie o přírodopisu Čech. Stýkal se s řadou významných osobností vědeckého a uměleckého života. Bezprostředním podnětem k úpravám veltruského "Ostrova" (jedna z povodní na počátku 18. století vyhloubila nové koryto Vltavy a obě říční ramena tak vytvořila jakýsi ostrov) byly povodně v letech 1784 a 1785, které se projeví v nové koncepci veltruského parku a v počátku regulace Vltavy. Byla tak završena proměna areálu k rozsáhlému přírodně krajinářskému parku v podobě vrcholného typu tzv. "okrasného statku" (*ferme ornée*), kdy hospodářsky využívané plochy, byly jeho přímou součástí, ale i estetickým komponentem. V parku vznikla na přelomu 18. a 19. století celá řada drobných architektur, pavilonů, mostků, plastik. Toto období je spojeno především s činností Jana Filipa Jöndla, který od prvního desetiletí 19. století vypracoval pro Chotky řadu architektonických návrhů. Po roce 1804 zasáhl také do podoby zámku. Ten byl klasicistně upraven, boční křídla získala patrovou nástavbu a kuželová střecha válcového jádra hlavní budovy byla nahrazena nynější kupolí, zanikly barokní fasády. K datu úmrtí Jana Rudolfa Chotka tvořilo panství ucelený majetkový komplex tvořený zámkem, osmi poplužními dvory, šesti ovčínami, pivovarem, vinopalnou, čtyřmi vápenkami, vápencovým lomem a mlýnem.

Po smrti Jana Rudolfa Chotka se stal univerzálním dědicem chotkovských statků jeho vnuk Jindřich Chotek (1802-1864), který završil období rozkvětu Veltrus, především rozšířením majetku. Avšak 2. polovina 19. století již přinesla panství úpadek, způsobený jednak vleklou hospodářskou krizí, jednak nezodpovědným způsobem života následujícího majitele Rudolfa Chotka, nejstaršího Jindřichova potomka, který se nedokázal vyrovnat se ztrátou syna, a tak hospodaření ve vlastní režii ustávalo, dvory byly propachtovány a průmyslové podniky pronajaty. Po Rudolfově smrti 1894 se stal dědicem statků jeho mladší bratr Emerich (1833-1911) a po Emerichovi se stal držitelem Veltrus jeho nejmladší bratr Arnošt (1844-1927). Za posledních majitelů, kterými byli Karel a Livie Chotkovi, obsadila zámek v období druhé světové války německá armáda, kterou v květnu 1945 vystřídala Rudá armáda, jejíž oblastní velení zde několik

měsíců pobývalo. Poslední majitelé odešli po válce do NSR, kde v roce 1970 krátce po sobě zemřeli, aniž by zanechali potomstvo.

Válka znamenala pro Veltrusy silný úpadek, po roce 1945 byly zámek a park na základě zákona č.137/1946 Sb. o Národních kulturních komisích pro správu státního kulturního majetku prohlášeny za státní kulturní majetek a jako takové zahrnuty do souboru vybraných památkových objektů, které byly určeny k dalšímu kulturně výchovnému využití. Objekt byl převzat do státní správy k 1. 1. 1947 a připravován ke zpřístupnění v roce 1948. Do roku 1950 probíhaly nezbytné opravy na hlavní budově a vybraných stavbách v parku. Expozice byla koncipována jakožto muzeum bytové kultury pozdního baroka, a proto interiéry byly zařizovány mobiliářem i z jiných objektů pod odborným vedením profesora O. J. Blažíčka.

Zásadní stavební oprava proběhla na přelomu 80. a 90. let 20. století, kdy byly rebarokizovány fasády hlavní budovy a ujednoceny fasády křídel čestného dvora. Areál je ve správě Národního památkového ústavu a v roce 2002 byl prohlášen národní kulturní památkou. Celý areál byl zásadně poškozen povodněmi v roce 2002. Od té doby probíhá postupná revitalizace. Během posledních let došlo k opravě několika parkových staveb včetně oranžerie nebo hlavní vstupní brány a jejich okolních budov. V roce 2014 byly obnoveny všechny parkové mosty přes Mlýnskou strouhu a severozápadní křídlo zámku. Hlavní zámecká budova je stále v rekonstrukci. 1784 se věnoval správě veltruského panství a o tři roky později, po smrti svého otce.

Plánované akce na měsíc prosinec

Seznam akcí za službu „DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM“

- Návštěva „Sociálně terapeutické dílny“ – Zahrada Kladno
- Výlety do okolních měst – Kladno, Slaný za účelem zprostředkování nákupů (vánočních dárků, apod.)
- Návštěva skupiny – „DUO JAROSLAV“
- Zaměstnávání klientů v AP&P, aktivizace klientů dle programu
- Návštěva pedikérky v zařízení
- Výlet do Prahy
- Výlet do Vyskeře
- Oslava svátků a narozenin
- Příjemně strávené odpoledne se psem, za doprovodu paní Chaloupkové
- Setkání s klienty
- Příprava na vánoční svátky, zhotovování různých výrobků
- Plnění individuálních plánů
- Upevňování sociálních dovedností v rámci sociálního učení – individuální nákupy ve Smečně (dle přání klientů)
- Diskotéka na zámeckém sále
- Účast při rozsvícení vánočního stromu ve Smečně
- Čertovské rejdnění ve Mšeci
- Vánoční besídka
- Příprava na vánoční svátky, výroba vánočních dekorací, pečení cukroví
- Oslava Štědrého dne, Vánočních svátků, Silvestra

Seznam akcí za službu „ CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ“

- Rozsvícení vánočního stromu ve Slaném
- Mikulášská besídka ve Mšeci
- Výlet na Kladno – vánoční trhy
- Výstava v galerii Trouba

- Pečení vánočního cukroví
- Pravidelná docházka do chráněné dílny, dle počasí
- Procvičování a upevňování dovedností spojené s chodem domácnosti.
Vánoční úklid, pečení cukroví, výzdoba
- Výlet vlakem do Prahy – Národní muzeum, Václavské náměstí
- Zaměstnání ve firmě APP
- Oslava Silvestra a přivítání Nového roku

Seznam akcí za službu „DOMOV PRO SENIORY“

- Cestománie
- Cvičení pro seniory
- Začátek adventu – Rozsvěcení světél
- Mikulášská besídka
- Smyčcové kvarteto
- Vánoční besídka ZŠ Amálská
- Vánoční setkání s paní Uršulou Klukovou
- Projekt Ježíškova vnoučata
- Vánoční besídka ZŠ Smečno

Listopadové akce za službu „DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM“

DUO JAROSLAV

Dne 15. listopadu 2018 uživatele přišla navštívit známá dvojice – „DUO JAROSLAV.“ Ačkoliv uživatelé před akcí byli velice natěšeni, tak oprávněně, neboť jejich program byl vyplněn oblíbenými písněmi. Z tohoto důvodu se okamžitě zapojili do tance a zpěvu. Panovala velmi dobrá nálada, neboť jejich repertoár byl také obohacen pohádkovými písničkami. V závěru někteří uživatelé prohlásili, že by chtěli uskutečnit další setkání s výše uvedenou dvojicí.

VÝLET DO SLANÉHO SPOJEN S NÁKUPY VÁNOČNÍCH DÁRKŮ

V tentýž den, tudíž 15. listopadu 2018 se někteří uživatelé vypravili do Slaného autobusovou dopravou. Výlet to byl vskutku vydařený, neboť uživatelé nakoupili vše potřebné. Největší radost projevili při nakupování vánočních dárků, které si vybrali dle svého výběru a přání. V závěru výletu došlo také na kávu a zákusek v oblíbené cukrárně. Posléze všichni vyjádřili spokojenost a natěšení se na „Vánoce.“

za poskytovanou službu – DOZP

Listopadové akce za službu „CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ“

V listopadu jsme se začali chystat na vánoce – nákupy dárečků, výroba ozdobiček, perníčků, adventní věnce, výrobky na výstavu a hlavně výměna nové kuchyňské linky, na kterou se těšíme už dlouho s tím spojený i velký úklid kuchyně. Ale abychom nebyli jen doma vydali jsme se 8. 11. do Prahy na Loretu, zde jsme si prohlédli celý objekt, dozvěděli se mnoho zajímavého a poslechli si, zvonkohru, odtud jsme se vydali do OC Šestka na nákupy dárků. Další nákupy a oběd nás čekal, 15. 11. v Kladně tady jsme dokoupili oblečení a dali si dobrý oběd v Centrálu.

18. 11. jsme šli do kina na vánoční pohádku Grinch měli jsme původně naplánovanou jinou pohádku, ale tato se nám líbila víc, moc jsme se nasmáli, ale i zamysleli nad kouzlem přátelství a lásky.

Každou naši volnou chvíli věnuje vyráběním a vyšíváním výrobků na výstavu, také si vyrábíme dekorace na adventní čas. A konečně tu máme úpravu kuchyně, výměnu linky, úprava elektriky – nové světla a digestoř, nové nádobí moc se těšíme, jak nám vánoční přípravy půjdou v nové kuchyni krásně od ruky.

Klientky z CHB1

NÁVŠTĚVA KINA VE SLANÉM

Vánoční svátky se nám pomalu blíží a tak jsme pomalu začali tvořit výrobky na vánoční výstavu a výzdobu do domu. Venku se nám již ochladilo, večer je brzy tma a tak máme na tvoření více času.

Také jsme začali nakupovat vánoční dárky, nákupy jsme vždy spojili s obědem, nebo posezením v cukrárně.

Naší hlavní akcí byla návštěva kina ve Slaném, kde promítali pohádku „Když draka bolí hlava“, kde hráli samí známí herci a pohádka se nám líbila. Čekání na promítání jsme si zkrátili opět posezením v cukrárně při kávě a zákusku. Tak se velice těšíme na další návštěvu kina.

CH. B. Přelíc

LISTOPAD 2018 v CHB č. 3.

Výlet do Prahy, návštěva hradu, Karlova mostu a Staroměstského náměstí. Prošli jsme hradní zahradu se vzácnými stromy, kde byl i vzrostlý a se zralými plody Jinan dvoulaločný, které jsme zkoumali, vypadaly jako žluté mirabelky. Vycházkovým krokem jsme pokračovali obdivovat Svatovítský chrám. Pozastavili jsme se na nádvoří, kde jsme si vše v klidu prohlédli, okomentovali a vyfotili. Před hradem dobře hráli muzikanti Bedřicha Smetanu a jeho Vltavu, tak jsme jim vhodili drobné do klobouku. Vydali jsme se po zámeckých schodech směrem dolů. Všude jsme se prodírali davem návštěvníků. Na Karlově mostě bylo hezky, jen ti žebraví chlapci nám neseseděli. Cestou na Staroměstské náměstí jsme se zastavili téměř u každé výlohy, bavili se tím, co se nám líbí a co ne, co bychom si koupili a tak.

Poseděli a posvačili jsme u sochy Jana Husa a usoudili, že už nám to stačí a pomalu se ubírali směrem k hromadné dopravě. V Praze je na nás moc rušno, jeli jsme tam na přání klientky, ta byla nadměru spokojená a ostatní též.

Výlet na Kladno s Vánočními nákupy, návštěva restaurace a cukrárny.

Příprava na vánoční výstavu je v plném proudu. Kroužek schopných rukou vyrábí z přírodních surovin výrobky s Vánoční tematikou.

Nechybí ani řádný úklid a vkusná vánoční výzdoba bytu.

TVOŘENÍ

Listopadové akce za službu „ DOMOV PRO SENIORY“

Ježíškova vnučata

Chtěla bych poděkovat Všem, kteří se i letos rozhodli zapojit do projektu Ježíškova vnučata. 12. listopadu byla otevřena databáze pro dárce, přání byla během krátké doby rozebraná a Ježíškova vnučata už jezdí a vozí dárky, dělají spoustu radosti. A volají i ti, kteří byli Ježíškovým vnučetem vloni a chtějí obdarovat konkrétního seniora, se kterým byli v kontaktu. Děkujeme za to, že máte tak velké srdce.

Pěvecký sbor Harmony

Ve čtvrtek 22. 11. 2018 pěvecký sbor Harmony navštívil náš domov pro seniory.

V tomto předvánočním čase přijeli zpříjemnit seniorům čekání na vánoční svátky. Vystoupení se zúčastnilo 18 zpěváků. Sboristé měli veselou náladu, velkou chuť zpívat a právě proto se vystoupení povedlo. Zaspívali jsme si koledy známé, ale i ty méně známé.

Po krásném vystoupení předali děti na každé oddělení vánoční přání a popřáli všem do Nového roku hlavně zdraví a štěstí.

**Dovolte nám, popřát Vám všem
- hodně zdraví, štěstí a pohody v těchto
vánočních dnech**

